

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องผลของการใช้ระบบพี่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้ ทักษะ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยงสำหรับพยาบาลสำเร็จใหม่ และเพื่อศึกษาผลของการใช้ระบบพี่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศที่มีต่อความรู้ ทักษะ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่ ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการบรรยาย และตารางประกอบการบรรยายดังนี้

ส่วนที่ 1 รายงานการสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยง

ส่วนที่ 2 ผลการใช้โปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยงของพยาบาลสำเร็จใหม่

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลสำเร็จใหม่

2.2 ภาพแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.3 ผลการเปรียบเทียบของค่าเฉลี่ยร้อยละคะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ส่วนที่ 1 การสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยงตามขั้นตอน

ดังนี้

1.1 สร้างคู่มือพี่เลี้ยง

- 1.2 การคัดเลือกพี่เลี้ยง
- 1.3 การอบรมพี่เลี้ยง
- 1.4 การวัดผลหลังการทดลอง

1.1 สรุปผลการสร้างโปรแกรมปฐมนิเทศตามระบบพี่เลี้ยง

ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยจัดทำเป็นคู่มือพี่เลี้ยงขึ้นประกอบด้วยโครงสร้างของโปรแกรม แผนปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงกับพยาบาลสำเร็จใหม่ ตัวอย่างแผนการนิเทศของพี่เลี้ยงใน 1 สัปดาห์ และรายการตรวจสอบประสพการณ์ที่จัดตามหน่วยงาน พร้อมกับแนบรายละเอียดการทดลองของการวิจัยนี้ไว้ท้ายคู่มือด้วย

ตารางที่ 4 ส่วนประกอบของคู่มือพี่เลี้ยง

โครงสร้างของโปรแกรม	แผนการปฏิบัติงานของพี่เลี้ยงกับพยาบาลสำเร็จใหม่ใน 8 สัปดาห์	ตัวอย่างแผนการนิเทศของพี่เลี้ยงใน 1 สัปดาห์	รายการตรวจสอบประสพการณ์ที่จัดตามหน่วยงาน
โครงการการอบรมพี่เลี้ยง	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1	- การศึกษาข้อมูลจากผู้ป่วย	- อายุกรรม
กำหนดการอบรมพี่เลี้ยง	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 2	- งานด้านการพยาบาลที่จะต้องปฏิบัติ	- ศัลยกรรม
แผนบันทึกการสอน	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 3		- ไอ ซี ยู
การจัดโปรแกรมปฐมนิเทศ	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 4		- จักขุ
	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 5		- โสต คอ นาสิก
	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 6		- ลาริงซ์วิทยา
	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 7		- สูติกรรม
	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 8		- นรีเวช
	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 9		- จิตเวช

1.2 สรุปผลการคัดเลือกพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้คัดเลือกพี่เลี้ยง โดยพิจารณาคุณสมบัติทั่วไป และประเมินคุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยง ซึ่งผลการพิจารณาคุณสมบัติทั่วไปพบว่า พี่เลี้ยงทุกคนมีคุณสมบัติครบทุกข้อ ในอัตรา 100% ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ และผลการประเมินคุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยงที่ได้จากการประเมินของผู้บังคับบัญชา พบว่าพี่เลี้ยงทุกคนได้คะแนนมากกว่าเกณฑ์ คือ บุคคลที่จะเป็นพี่เลี้ยงได้จะต้องได้คะแนนอย่างน้อย 35 คะแนนขึ้นไป จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน ดังรายละเอียดในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยง

คุณสมบัติทั่วไปของพี่เลี้ยง			คุณสมบัติเฉพาะของพี่เลี้ยง		
รายการ	N	%	แผนการพยาบาล	พี่เลี้ยง	คะแนน
1. มีประสบการณ์ 3-5 ปี	11	100	กุมารเวชศาสตร์	คนที่ 1	48
2. จบปริญญาตรี และได้ชั้น ทะเบียนเป็นผู้ประกอบ วิชาชีพแล้ว	11	100	อายุรศาสตร์	คนที่ 2	48
			อายุรศาสตร์	คนที่ 3	47
			อายุรศาสตร์	คนที่ 4	50
3. มีความสามารถในการ พยาบาลสูง	11	100	พิเศษ	คนที่ 5	48
			ทั่วไป	คนที่ 6	48
4. มีบุคลิกดี มีมนุษยสัมพันธ์	11	100	ทั่วไป	คนที่ 7	46
5. มีความมั่นคงในอารมณ์	11	100	ทั่วไป	คนที่ 8	46
6. รักการสอน	11	100	ทั่วไป	คนที่ 9	49
7. มีความสม่ครใจ	11	100	ทั่วไป	คนที่ 10	46
			ทั่วไป	คนที่ 11	46

1.3 สรุปผลการอบรมพี่เลี้ยง ผู้วิจัยได้อบรมพี่เลี้ยงตามแบบบันทึกการสอน และหัวข้อเรื่องที่สำคัญที่ใช้ในการอบรม (มีรายละเอียดในคู่มือพี่เลี้ยง) ดังแสดงผลรายละเอียด ในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 หัวข้อเรื่อง จำนวนชั่วโมง และอัตราร้อยละที่ใช้ในการอบรมพี่เลี้ยง

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง	จำนวนชั่วโมง	ร้อยละ
1	แนะนำโครงการและระบบพี่เลี้ยง	1.00	10.00
2	บทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยงและประโยชน์ระบบพี่เลี้ยง	1.00	10.00
3	จิตวิทยาในการเรียนรู้และการสอนผู้ใหญ่	1.00	10.00
4	การพยาบาลแบบองค์รวม	1.00	10.00
5	การสอนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ได้แก่		
5.1	ภาวะผู้นำ	.30	5.00
5.2	การวางแผนงานและการวางแผนการพยาบาล	.45	7.50
5.3	การให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือ	.45	7.50
5.4	การประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ	.45	7.50
5.5	การติดต่อสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์	.45	7.50
5.6	การนัดหมายวิชาชีพ	.30	5.00
6	การแสดงบทบาทสมมุติในบทบาทหน้าที่ของพี่เลี้ยง	.30	5.00
7	สรุปประเด็นสำคัญในการแสดงบทบาทสมมุติ	.30	5.00
8	ซักถามปัญหาทั่วไปและสรุป	1.00	10.00
	รวม	10 ชั่วโมง	100%

1.4 สรุปผลหลังอบรมพี่เลี้ยง โดยสอบวัดความรู้ต่าง ๆ ของพี่เลี้ยงที่ได้รับจากการอบรม ผลการทดสอบพบว่า พี่เลี้ยงทุกคนผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ คือ ได้คะแนนอย่างน้อยตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป ดังรายละเอียดในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการทดสอบความรู้ของพี่เลี้ยงหลังการอบรม

แผนกการพยาบาล	พี่เลี้ยง	คะแนนรวม (เต็ม 26 คะแนน)	ร้อยละ
กุมารเวชศาสตร์	คนที่ 1	22	86.62
อายุรศาสตร์	คนที่ 2	16	61.54
อายุรศาสตร์	คนที่ 3	16	61.54
อายุรศาสตร์	คนที่ 4	17	65.38
พิเศษ	คนที่ 5	16	61.54
ทั่วไป	คนที่ 6	19	73.08
ทั่วไป	คนที่ 7	18	69.23
ทั่วไป	คนที่ 8	20	76.92
ทั่วไป	คนที่ 9	18	69.23
ทั่วไป	คนที่ 10	20	76.92
ทั่วไป	คนที่ 11	18	69.23

ส่วนที่ 2 ผลของโปรแกรมปฐมนิเทศาระบบพี่เลี้ยงของพยาบาลสำเร็จใหม่

2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลสำเร็จใหม่

ตารางที่ 8 จำนวนคู่ของพยาบาลสำเร็จใหม่ จำแนกตามเพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร และสถานที่ปฏิบัติงาน

คู่ที่	เพศ		อายุ		คะแนนเฉลี่ย		สถานที่ปฏิบัติงาน
	ทดลอง	ควบคุม	ทดลอง	ควบคุม	ทดลอง	ควบคุม	
1	หญิง	หญิง	23	22	2.51	2.96	นช(สูติ)
2	หญิง	หญิง	22	22	2.86	2.40	สงฆ์
3	หญิง	หญิง	23	22	2.79	3.17	จักขุ
4	หญิง	หญิง	23	23	2.56	2.32	จิตเวช
5	หญิง	หญิง	22	22	2.43	2.75	ฟื้นฟู
6	ชาย	หญิง	29	23	3.04	3.08	โสต
7	หญิง	หญิง	22	21	2.30	2.40	ICU.
8	ชาย	หญิง	24	22	3.17	2.64	อายุรกรรมชาย
9	หญิง	หญิง	22	22	2.74	2.59	อายุรกรรมหญิง
10	หญิง	หญิง	22	21	2.66	2.77	กุมาร
11	หญิง	หญิง	22	20	2.48	3.46	พิเศษ
ร้อยละ	หญิง	หญิง	22 ปี=	20 ปี=	-	-	-
	81.82	100	54.54	9.10			
	ชาย	-	23 ปี=	21 ปี=			
	18.18		27.26	18.18			
			24 ปี=	22 ปี=			
			9.10	54.54			
			29 ปี=	23 ปี=			
			9.10	18.18			

ตารางที่ 8 (ต่อ)

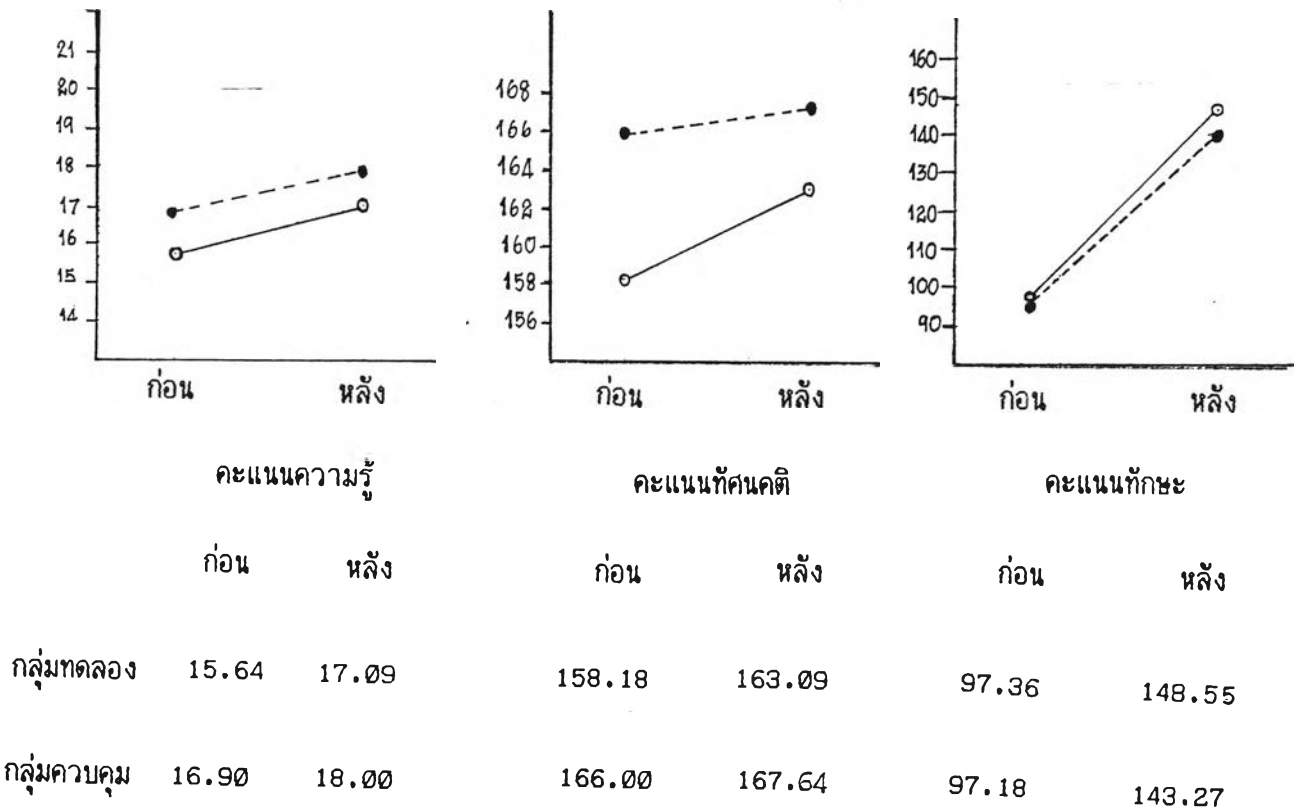
	เพศ		อายุ		คะแนนเฉลี่ย		สถานที่ ปฏิบัติงาน
	ทดลอง	ควบคุม	ทดลอง	ควบคุม	ทดลอง	ควบคุม	
\bar{X}	-	-	23.09	21.82	2.69	2.78	-
S.D	-	-	2.07	0.87	0.27	0.36	-
t				1.87*		-0.67	

*p < .05 (t .05, 20 one tail = 1.725)

จากตารางที่ 8 จำแนกตามเพศของพยาบาลสำเร็จใหม่ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนอายุ พบว่ากลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีอายุ 22 และ 23 ปี ในอัตรา ร้อยละ 54.54 และ 27.26 กลุ่มควบคุมส่วนใหญ่มีอายุ 22 ปี ในอัตราที่สูงสุดเช่นกัน สำหรับ เหตุผลในการเลือกหน่วยงาน พบว่าทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ส่วนใหญ่จะเลือกหน่วยงาน ด้วยเหตุผลของตนเอง ในอัตราร้อยละ 90.90 และ 72.72 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย อายุและคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร พบว่าด้านอายุระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ภาพแสดงการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ก่อนทดลองกับหลังทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนทดลองกับหลังทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

หมายเหตุ .———. มีพี่เลี้ยง (กลุ่มทดลอง)
 .----- . ไม่มีพี่เลี้ยง (กลุ่มควบคุม)

2.3 ผลการเปรียบเทียบของค่าเฉลี่ยร้อยละ คะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะ ก่อนทดลองกับหลังทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ยร้อยละ คะแนนความรู้ ทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนทดลองกับหลังทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	ก่อนทดลอง ร้อยละ	หลังทดลอง ร้อยละ	ผลต่างที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ
<u>ความรู้</u>	กลุ่มทดลอง	52.12	56.97	4.85
	กลุ่มควบคุม	56.36	60.00	3.64
<u>ทัศนคติ</u>	กลุ่มทดลอง	70.30	72.48	2.18
	กลุ่มควบคุม	73.77	74.50	0.73
<u>ทักษะ</u>	กลุ่มทดลอง	46.81	71.42	24.61
	กลุ่มควบคุม	46.72	68.88	22.16

จากตารางที่ 10 พบว่า ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ผลต่างของค่าเฉลี่ยร้อยละ คะแนนความรู้ ทักษะ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าด้านทักษะมีค่าเฉลี่ยร้อยละเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้และทัศนคติ ตามลำดับ

แสดงว่า การสอนโดยระบบพี่เลี้ยงและวิธีการเดิม ทำให้พยาบาลสำเร็จใหม่มีความรู้ ทักษะ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าระบบพี่เลี้ยงและวิธีการเดิม ส่งผลให้พยาบาลสำเร็จใหม่ มีทักษะเพิ่มขึ้นมากที่สุด

2.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย คะแนนความรู้
ทัศนคติและทักษะ ก่อนทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่
ก่อนการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S.D.	t
<u>ความรู้</u>	กลุ่มทดลอง	11	15.64	2.62	-1.14
	กลุ่มควบคุม	11	16.90	2.63	
<u>ทัศนคติ</u>	กลุ่มทดลอง	11	158.18	14.35	-1.36
	กลุ่มควบคุม	11	166.0	10.12	
<u>ทักษะ</u>	กลุ่มทดลอง	11	97.36	34.46	0.01
	กลุ่มควบคุม	11	97.18	25.03	

*p < .05 (t .05, 20 one tail = +,- 1.725)

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทัศนคติ และทักษะของพยาบาล
สำเร็จใหม่ ก่อนการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม มีความรู้ ทัศนคติ และทักษะไม่แตกต่าง
กันก่อนได้รับการปฐมนิเทศ

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะคติ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่
หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รายการ	กลุ่มตัวอย่าง	N	X	S.D.	t
<u>ความรู้</u>	กลุ่มทดลอง	11	17.09	3.18	-0.69
	กลุ่มควบคุม	11	18.00	2.97	
<u>ทัศนคติ</u>	กลุ่มทดลอง	11	163.09	16.30	-0.81
	กลุ่มควบคุม	11	167.64	8.87	
<u>ทักษะ</u>	กลุ่มทดลอง	11	148.55	28.42	0.43
	กลุ่มควบคุม	11	143.27	28.73	

* $p < .05$ ($t .05, 20$ one tail = +, - 1.725)

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะคติ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่ หลังการทดลอง ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่า หลังการทดลองโดยใช้ระบบพี่เลี้ยงและวิธีการเดิมในโปรแกรมปฐมนิเทศ ทำให้พยาบาลสำเร็จใหม่มีความรู้ ทักษะคติ และทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ในกลุ่มทดลอง

รายการ	ช่วงเวลา	N	X	S.D.	t
<u>ความรู้</u>	ก่อนการทดลอง	11	15.64	2.62	-1.74
	หลังการทดลอง	11	17.09	3.18	
<u>ทัศนคติ</u>	ก่อนการทดลอง	11	158.18	14.35	-1.15
	หลังการทดลอง	11	163.09	16.30	
<u>ทักษะ</u>	ก่อนการทดลอง	11	97.36	34.46	-8.88*
	หลังการทดลอง	11	148.55	28.42	

*p < .05 (t .05, 10 one tail = - 1.812)

จากตารางที่ 13 พบว่า ในกลุ่มทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่า ระบบพี่เลี้ยงในโปรแกรมปฐมนิเทศ ส่งผลให้พยาบาลสำเร็จใหม่มีทักษะเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ และทักษะของพยาบาลสำเร็จใหม่
ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ในกลุ่มควบคุม

รายการ	ช่วงเวลา	N	X	S.D.	t
<u>ความรู้</u>	ก่อนการทดลอง	11	16.90	2.63	-1.02
	หลังการทดลอง	11	18.00	2.97	
<u>ทัศนคติ</u>	ก่อนทดลอง	11	166.00	10.12	-0.56
	หลังการทดลอง	11	167.64	8.87	
<u>ทักษะ</u>	ก่อนการทดลอง	11	97.18	25.03	-4.65 [*]
	หลังการทดลอง	11	143.27	28.73	

^{*}p < .05 (t .05, 10 one tail = - 1.812)

จากตารางที่ 14 พบว่า ในกลุ่มควบคุม ค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ของพยาบาลสำเร็จใหม่ ก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แต่ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แสดงว่า วิธีการเดิมในโปรแกรมปฐมนิเทศก์ทำให้พยาบาลสำเร็จใหม่มีทักษะเพิ่มขึ้นได้